



ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz



Čj. UOOU-00053/18-9

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako příslušný správní orgán podle § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v řízení o přestupku vedeném podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl dne 20. března 2018 takto:

Společnost [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE]
IČO: [REDAKCE],

- I. se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť zpracovávala osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně, kterého se, jako správce osobních údajů [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], dopustila tím, že zpracovávala v období od 3. února 2017 do 6. prosince 2017 jeho osobní údaje o zdravotním stavu, a to i po odvolání souhlasu dne 3. února 2017 s tímto zpracováním,

čímž porušila povinnost stanovenou v § 9 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat citlivé údaje na základě výslovného souhlasu subjektu údajů nebo na základě některého z ustanovení § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb.,

- II. za což se jí podle § 35 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. a v souladu s § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. ukládá

napomenutí

- III. a dále podle § 79 odst. 5 správního řádu povinnost nahradit **náklady řízení ve výši 1.000 Kč**,

splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí bezhotovostním převodem na účet vedený u ČNB, č. ú. 19-5825001/0710, variabilní symbol IČO obviněné, konstantní symbol 1148.

Odůvodnění

Řízení pro podezření ze spáchání přestupku podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., v souvislosti se zpracováním osobních údajů klientů, bylo zahájeno oznámením, které bylo společností [REDAKCE] doručeno dne 12. ledna 2018. Podkladem pro zahájení řízení byl protokol o kontrole čj. UOOU-02757/17-17 ze dne 14. srpna 2017 pořízený podle zákona č. 101/2000 Sb. a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), inspektorem Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) MVDr. Františkem Bartošem v rámci kontroly provedené u obviněné společnosti ve dnech 24. dubna 2017 až 9. října 2017 a spisový materiál shromážděný v rámci této kontroly.

Ze spisového materiálu vyplývá, že obviněná společnost působí jako pojišťovací zprostředkovatel a sjednává pro pojistitele návrhy na uzavření pojistných smluv. V této souvislosti shromažďuje osobní údaje pro sebe jako pro zprostředkovatele, ale i pro pojišťovny. Dokument označený jako „Finanční analýza“ ze dne 12. listopadu 2016 sepsaný mezi [REDAKCE] a obviněnou společností za účelem poskytnutí služeb obsahuje část nazvanou „Základní osobní údaje“, která obsahuje osobní údaje [REDAKCE] jeho manželky a dětí. U jeho dvou dětí vede jejich jméno a příjmení, rodné číslo a stručný údaj o jejich zdravotním stavu (zdravotní komplikace ano/ne). Dále dokument obsahuje prohlášení klienta, že v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. uděluje obviněné souhlas se zpracováním osobních údajů (včetně citlivých) týkajících se jeho osoby. Sdělení údajů je nezbytné, aby mu byly poskytnuty požadované služby. Zpracování osobních údajů obviněnou bude probíhat za účelem zprostředkovatelských a poradenských služeb na finančním trhu, za účelem plnění ze smlouvy. Předmětem smlouvy je zejména zprostředkování nebo změna smlouvy týkající se poskytovatele finančních produktů či služeb, zejména bank, pojišťoven atd. Udělený souhlas se týká všech osobních a citlivých údajů, které jsou obsaženy ve Finanční analýze, produktových smlouvách a souvisejících dokumentech a materiálech, které jsou používány k poskytnutí služeb a ostatních osobních údajů poskytnutých obviněné společnosti za účelem plnění smlouvy s příslušným obchodním partnerem nebo zákonných povinností. Dále klient souhlasí, aby obviněná společnost zpracovávala jeho osobní údaje získané od třetích osob, zejména obchodních partnerů nebo z veřejných zdrojů, a to za výše uvedenými účely. Dále pojistník souhlasí s tím, aby v případě neuzavření byly jeho osobní údaje uchovávány po dobu 10 let.

Dále předal [REDAKCE] obviněné společnosti za účelem sjednání pojištění vyplněný „Zdravotní dotazník pojištěného“ ze dne 20. listopadu 2017, který obviněná požaduje jako pojišťovací zprostředkovatel pro pojistitele [REDAKCE], [REDAKCE] [REDAKCE] při uzavírání smluv životního pojištění. Dotazník obsahuje osobní údaje v rozsahu jméno a příjmení [REDAKCE], rodné číslo, jméno a příjmení praktického lékaře a jméno a příjmení odborného lékaře. Dotazník dále obsahuje okruhy otázek týkajících se zdravotního stavu pojištěnce, tedy citlivých údajů a odpovědí typu ano/ne, včetně doplňujících otázek. Na straně 1 dotazníku jsou pojištěnci položeny tyto otázky, týkající se jeho zdravotního stavu/citlivých údajů: 1. zda je v současné době v pracovní neschopnosti, zda je v současné době vyšetřován pro onemocnění nebo úraz, 2. zda byl v posledních pěti letech v pracovní neschopnosti delší než čtyři týdny, zda onemocnění nebo úraz v posledních pěti letech vyžadoval pobyt a léčení v nemocnici nebo v jiném léčebném či zdravotnickém zařízení, zda je plánován pobyt v nemocnici nebo operace, 3. zda pojištěnec podstoupil speciální vyšetření, 4. zda je v invalidním důchodu, 5. váha a výška pojištěnce, 6. zda je kuřák, 7. zda pije alkohol,

8. jaké užívá léky, 9. zda pojištěnec užíval drogy, zda je nebo není HIV pozitivní. Na straně 2 a 3 dotazníku jsou okruhy dotazů, týkající se onemocnění dýchacího systému, srdce a krevního systému, nervového, zažívacího, močopohlavního, imunitního systému, kožních chorob, chorob krve, zraku, svalového a kosterního systému, zda se u pojištěnce vyskytlo zhoubné onemocnění, zda má jiné onemocnění a zda byli nemocní rodiče nebo sourozenci. V závěru dotazníku je uvedeno poučení, ve kterém pojištěnec souhlasí se zpracováním svých citlivých údajů týkajících se jeho zdravotního stavu. Dále souhlasí s předáváním svých osobních údajů členům pojišťovací skupiny [REDAKCE] a [REDAKCE] za účelem zasílání obchodních sdělení.

Obviněná společnost dále obdržela od svého klienta další dokumenty, a to výpis ze zdravotní dokumentace stěžovatele, lékařskou zprávu ze dne 23. listopadu 2016, ve kterém praktická lékařka stěžovatele uvádí stručné informace o jeho zdravotním stavu a přikládá laboratorní výsledky odběru krve ze dne 22. listopadu 2016.

Součástí spisového materiálu je návrh smlouvy [REDAKCE] na uzavření životního pojištění u [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 20. listopadu 2016, který obsahuje mimo jiné základní zdravotní údaje, které stěžovatel vyplnil formou dotazníku (odpovědi ano/ne). Jedná se o dotazy, zda je [REDAKCE] jako pojištěný pod pravidelným lékařským dohledem, zda je u něj plánován pobyt v nemocnici, zda je v pracovní neschopnosti, zda v posledních 7 letech trpěl onemocněním plic, srdce, ledvin, jater, nervového systému, zhoubnými nádory, zda trpěl ortopedickým nebo revmatologickým onemocněním a zda byl v poslední době hospitalizován na specializovaném pracovišti. V závěru návrhu smlouvy je v části C odst. 3 uvedeno, že „pojištěný souhlasí, aby pojistitel zpracovával ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb. jeho osobní údaje v rámci činnosti v pojišťovnictví a činnosti související s pojišťovací a zajišťovací činností podle ustanovení § 1 a § 3 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, a to po dobu nezbytně nutnou k zajištění práv a povinností plynoucích z tohoto smluvního vztahu.“ V návrhu smlouvy je dále v části C odst. 4 uvedeno, že „pojištěný souhlasí, aby pojistitel předával jeho osobní údaje svým spřízněným osobám a ostatním subjektům. Pojištěný dále souhlasí, aby pojistitel, jeho spřízněné osoby a ostatní subjekty jeho osobní údaje, včetně kontaktů pro elektronickou komunikaci za účelem zasílání svých obchodních a reklamních sdělení a nabídky služeb.“

V části C odst. 6 uvedeného návrhu smlouvy je následně uvedeno, že „pojištěný zmocňuje pojistitele, aby zjišťoval jeho zdravotní stav pro účely změny pojistné smlouvy, šetření pojistných událostí či výkonu jiných práv a povinností z pojistné smlouvy, a to zejména formou dotazů u příslušných lékařů (zdravotnických zařízení), žádostí o poskytnutí lékařských zpráv, pořízení výpisů nebo opisů ze zdravotnické dokumentace, popř. z jiných zápisů, které se vztahují ke zdravotnímu stavu pojištěného. Toto zmocnění platí i po smrti pojištěného.“

Dalším dokumentem je záznam obviněné z jednání se stěžovatelem ze dne 20. listopadu 2016, ve kterém mimo jiné „Pojistník prohlašuje, že se seznámil s veškerými informacemi o zpracování osobních údajů, jak jsou podrobně uvedeny v informačním listu pro zájemce o pojištění (dále jen „informační list“), zejména s rozsahem zpracovávaných osobních údajů a s tím, ke kterým účelům pojistitel zpracovává osobní údaje bez souhlasu pojistníka a ke kterým na základě souhlasu pojistníka. Pojistník rovněž prohlašuje, že se seznámil s možnostmi odvolání uděleného souhlasu, a dále s vymezením správce, zpracovatelů a příjemců osobních údajů, se způsobem zpracování a dobou uchování osobních údajů a se všemi právy, která pro

něj vyplývají na základě zákona č. 101/2000 Sb. S vědomím výše uvedeného tímto pojistník v souladu se zákonem poskytuje pojistiteli souhlas k tomu, aby pojistitel k účelu a způsobem stanoveným v informačním listu zpracovával jeho citlivé osobní údaje o biometrických prvcích podpisu (byl-li biometrický podpis v rámci smluvního vztahu využit), Pojistitel způsobem stanoveným v informačním listu zpracovává jeho osobní údaje pro marketingové využití nejen ze strany pojistitele, ale i ze strany pojišťovací skupiny [REDAKCE] a členů [REDAKCE] jak je blíže popsáno v informačním listu.“

Dne 28. února 2017 byla Úřadu doručena stížnost [REDAKCE], dle které odvolal e-mailem ze dne 3. února 2017 svůj souhlas se zpracováním svých osobních údajů o zdravotním stavu, který udělil obviněné společnosti. Současně požádal o likvidaci těchto údajů, a to včetně zdravotních záznamů, které jí před uzavřením smlouvy poskytl. Obviněná stěžovateli sdělila e-mailem ze dne 7. února 2017, že s ohledem na § 16 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestní činnosti a financování terorismu, si veškeré údaje získané v rámci identifikace a kontroly klienta uchová po dobu 10 let. Současně byl stěžovatel informován, že odvolání souhlasu bylo vyznačeno v informačním systému obviněné. Podpisem finanční analýzy měl stěžovatel udělit souhlas týkající se všech osobních údajů (včetně citlivých), které jsou obsaženy ve finanční analýze, produktových smlouvách a souvisejících dokumentech, v materiálech, které jsou využívány k poskytnutí služeb. Z e-mailové korespondence mezi panem [REDAKCE] a obviněnou dále vyplývá, že obviněná společnost dala své zaměstnankyni pokyn, aby klientské složky stěžovatele uložila v uzamykatelné skříni v zalepené obálce, aby k této složce neměl nikdo přístup a aby byla vedena odděleně od ostatních klientských složek. Zároveň byl dán pokyn, aby stěžovatel již nebyl kontaktován s nabídkou finančních služeb nebo úprav stávajících produktů.

Následně stěžovatel e-mailem ze dne 17. února 2017 opakovaně žádal o smazání veškeré zdravotní dokumentace týkající se jeho osoby, neboť se domnívá, že na citlivé údaje z této dokumentace se nedá nahlížet jako na údaje získané v rámci identifikace a kontroly klienta podle § 16 zákona č. 253/2008 Sb. Dne 18. března 2017 požádal stěžovatel o stanovení termínu pro vyzvednutí originálů a kopií zdravotní dokumentace. Žádnou reakci ze strany obviněné společnosti neobdržel.

V e-mailu ze dne 17. února 2017 [REDAKCE] [REDAKCE] obviněné oznamuje, že vzhledem k tomu, že nebyl dán souhlas s výlukou, k uzavření pojistné smlouvy s [REDAKCE] [REDAKCE] nedošlo.

Ze spisového materiálu dále vyplývá, že v interním systému obviněné je u jména klienta [REDAKCE] uveden záznam, že stěžovatel dne 6. února 2017 odvolal na základě svojí žádosti souhlas se zpracováním osobních údajů. V této souvislosti je zde dále záznam, že osobní údaje stěžovatele lze dále zpracovávat jen za účelem a v rozsahu plnění zákonné povinnosti či za účelem a v rozsahu plnění smlouvy, ve které byla Společnost pověřena zpracováním osobních údajů správcem, který eviduje souhlas se zpracováním osobních údajů stěžovatele. V závěru záznamu je uvedeno, že jiné využívání osobních údajů (oslovování klienta s nabídkou služeb, kontaktování jakýmkoliv způsobem, předávání jeho kontaktů jiným poradcům) je přísně zakázáno a podléhá sankci.

Obviněná uzavřela dne 31. srpna 2012 [REDAKCE] [REDAKCE] s [REDAKCE] [REDAKCE] na základě které se

banka při výkonu dohledu nebo v rámci státní kontroly též úřad Finančního arbitra v řízení u něj. Společnost také uvedla, že splnění jejích právních povinností obsahuje kromě jiného i klientem vyplněný zdravotní dotazník, který je nezbytný pro posouzení zdravotního stavu klienta a rozhodnutí [REDAKCE], zda daného zájemce vezme do pojištění či nikoliv. Obviněná dále uvedla, že osobní údaje zpracovává jako důkaz pro splnění povinnosti podle zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích, zejména podle jeho ustanovení § 21 odst. 1, ve kterém je upravena povinnost vykonávat činnost s odbornou péčí, chránit zájmy spotřebitele, zejména nesmí uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné nebo dvojsmyslné údaje a informace, anebo zamlčet údaje o charakteru a vlastnostech poskytovaných služeb, v § 21 odst. 4 dále povinnost zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu upravujícího pojišťovnictví o všech skutečnostech, které se dozvěděl v souvislosti s výkonem své činnosti, a nesmí je zneužít ve svůj prospěch nebo ve prospěch jiného a povinnost upravená v § 21 odst. 5, tedy povinnost před uzavřením pojistné smlouvy nebo, je-li to nezbytné, při její změně je pojišťovací zprostředkovatel povinen klientovi nebo pojistníkovi sdělit informace uvedené v odst. 5 výše uvedeného zákona. Obviněná také odkazuje na zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a jeho ustanovení § 7 odst. 2 písm. b), § 8 odst. 2 a 9, § 9 odst. 2 písm. a), § 9 odst. 8 a § 16 odst. 1, kde jsou zejména upraveny povinnosti při vzniku a trvání obchodního vztahu, povinnost pořizovat a zaznamenat získané údaje za účelem identifikace klienta, oprávnění poříditi příslušné kopie dokladů a zpracovávat získané informace k naplnění účelu výše uvedeného zákona.

Obviněná dále odkazuje na Věstníky a Úřední sdělení České národní banky obsahující pokyny pro obviněnou a další subjekty působící na finančním trhu.

Z vyjádření [REDAKCE], ze dne 12. července 2017 vyplývá, že jí není známá skutečnost, že obviněná uchovává dokumenty s citlivými údaji i v případech, kdy nedojde k uzavření pojistné smlouvy, a osoba, která měla zájem smlouvu uzavřít, svůj souhlas se zpracováním citlivých údajů odvolala. Tento postup považuje za nesprávný a v rozporu s povinnostmi zpracovatele vyplývajícími ze zákona č. 101/2000 Sb. a Smlouvy o obchodním zastoupení uzavřené mezi pojišťovnou a obviněnou společností. Dle vyjádření pojišťovny v případě, že nedošlo k uzavření smlouvy a klient odvolal souhlas se zpracováním citlivých údajů, není obviněná společnost oprávněna ponechat si dokumenty s citlivými údaji klienta. Pojišťovna, jako správce, přitom odvolání souhlasu se zpracováním osobních údajů doposud neobdržela.

Proti závěrům kontrolního protokolu podala obviněná společnosti námitky, které byly předsedkyní Úřadu dne 5. října 2017 zamítnuty. Dále byly obviněné příkazem ze dne 31. října 2017 uloženy opatření k nápravě zjištěných nedostatků, a to k předání zdravotního dotazníku pana [REDAKCE] výpisu ze zdravotní dokumentace a laboratorních výsledků panu [REDAKCE], a dále k ukončení zpracování citlivých údajů vypovídajících o zdravotním stavu pana [REDAKCE] a k jejich odstranění z elektronické databáze obviněné. Proti tomuto příkazu podala obviněná společnost odpor. Obviněná na obsah svých námitek a podaného odporu odkazuje ve svém pozdějším vyjádření v rámci řízení o přestupku, proto jejich obsah správní orgán stručně shrnuje.

Obviněná společnost se ohrazuje proti tvrzení, že má zpracovávat osobní údaje pouze v pozici zpracovatele, přičemž jak sama uvádí, je v případě vlastního zprostředkovatelského vztahu,

který vznikl mezi ní a panem [REDAKCE], především v postavení správce. Opětovně okazuje na svou povinnost zpracovávat takto získané osobní údaje v souladu s pokyny České národní banky a dalšími předpisy. I když nejsou úřední sdělení a věstníky obecně závaznými právními předpisy, mají rozhodující význam při dohledové a rozhodovací činnosti České národní banky vůči účastníkům finančního trhu. Převážně slouží k výkladu toho, co Česká národní banka považuje za tzv. „odbornou péči“, kterou je obviněná povinna dodržovat podle § 21 odst. 1 zákona č. 38/2004 Sb. Jako podstatný se dle obviněné jeví fakt, že nejde pouze o zpracování osobních údajů, ale především o celé dokumenty, kterými má být doloženo, že si společnost splnila své povinnosti ohledně správného a úplného zjištění klientových potřeb a jejich vyhodnocení. Obviněná může být Českou národní bankou jako každý jiný subjekt finančního trhu požádána v rámci šetření o doložení požadovaných skutečností a ty nelze prokázat jinak, než dokumenty pořízenými v rámci poskytování jejich služeb. Dále se ohrazuje proti řešení spočívajícím v pořízení jakého záznamu o předání příslušných dokumentů subjektu údajů, neboť z výše uváděných požadavků České národní banky a další předpisů plyne opak. Splnění požadavku by nebylo dle obviněné reálné, neboť vlastní zdravotní dokumentaci odeslala spolu s návrhem pojistné smlouvy a ponechala si sken dokumentů. V rámci podaného odporu pak obviněná společnost uvedla, že uvedené skeny dokumentů (zdravotní dotazník, výpis ze zdravotní dokumentace, laboratorní výsledky odběru krve) byly z její elektronické databáze odstraněny.

Obviněná společnost uvedla, že z její strany došlo k navázání smluvního vztahu s panem [REDAKCE] právě na základě podepsání dokumentu označeného jako Finanční analýza, kdy tento smluvní vztah nebyl žádným způsobem ukončen. Pokud by se klient znovu obrátil na obviněnou, budou mu její služby poskytnuty právě na základě tohoto ujednání. Nadále totiž platí souhlas udělený [REDAKCE] který nebyl panem [REDAKCE] odvolán. Obviněná tak byla oprávněna zpracovávat citlivé údaje pana [REDAKCE] právě na základě tohoto souhlasu, kdy je v pozici zpracovatele osobních údajů ve vztahu k pojišťovně.

Obviněná zdůvodňuje potřebu zpracovávat osobní údaje klientů i podle zákona č. 253/2008 Sb., podle kterého má povinnost ne jenom identifikovat ale také kontrolovat, tj. fakticky posoudit ekonomické a osobní okolnosti sjednání finančního produktu klienta, které též musí být schopna kdykoliv doložit.

Dále obviněná opětovně zdůrazňuje nutnost zpracování osobních údajů pana [REDAKCE] za účelem ochrany práv a právem chráněných zájmů obviněné, a též za účelem nezbytnosti zajištění a uplatnění svých právních nároků. S klientem byl proveden celý zprostředkovatelský proces, a proto považuje za oprávněné uchovat si záznamy o tomto procesu. Jako jeden z důvodů opětovně uvádí kontrolu ze strany dohledových orgánů. Dalším důvodem má být případ, kdy by došlo k úrazu klienta, na který měl být pojištěn (přičemž k uzavření smlouvy nedošlo), a klient by se dožadoval nároku na náhradu škody z titulu nepojištěného pojistného rizika.

Pro úplnost obviněná dodává, že nedošlo k žádnému zásahu do soukromí nebo oprávněných zájmů pana [REDAKCE], ani ohrožení či zneužití jeho osobních údajů. Nebyla zjištěna žádná dispozice s jeho osobními údaji, ke kterým měly omezený přístup pouze oprávněné osoby v kontrolovaném prostředí systému obviněné společnosti.

Správnímu orgánu bylo dne 19. února 2018 doručeno vyjádření obviněné společnosti, ve kterém uvedla, že setrvává na své argumentaci uvedené v průběhu řízení o státní kontrole a následném příkazním řízení a v plném rozsahu na něj odkazuje. Obviněná opětovně požádala

aby znovu prověřila právní tituly a důvody zpracování citlivých údajů pana [REDAKCE], včetně té skutečnosti, že toto mohla celou dobu provádět též na základě souhlasu uděleného pojišťovně. Obviněná ohledně zpracování citlivých údajů pana [REDAKCE] shrnuje, že originály dokumentů obsahujících citlivé údaje předala v rámci zpracování návrhu na uzavření pojistné smlouvy pojišťovně v prosinci 2016 a obdržela je zpět na svoji žádost na konci listopadu 2017. Následně je bez odkladu předala panu [REDAKCE] prostřednictvím své poradkyně. Závěrem pak zdůrazňuje, že v žádném okamžiku nedošlo k jakémukoliv ohrožení údajů pana [REDAKCE] a nevznikla mu žádná újma.

Přílohou sdělení obviněné je také vyjádření [REDAKCE] dle kterého po opětovném přezkoumání právní a skutkové situace vyšly najevo nové skutečnosti. S panem [REDAKCE] jako zájemcem o sjednání pojistné smlouvy nedošlo k uzavření této smlouvy, neboť odmítl protinávrh pojišťovny na úpravu pojistné smlouvy. Nicméně pan [REDAKCE] v rámci sjednávacího procesu kromě udělení souhlasu ke zpracování osobních údajů obviněnou společností udělil v rámci návrhu pojistné smlouvy ze dne 20. listopadu 2016 souhlas se zpracováním osobních údajů, a to i citlivých, ve prospěch pojišťovny a tento souhlas jednoznačně neodvolal. Z toho vyplývá, že pojišťovna jakožto správce a obviněná společnost jakožto zpracovatel, mohla i nadále zpracovávat citlivé údaje pana [REDAKCE] na základě jeho souhlasu uděleného přímo pojišťovně. K vlastnímu průběhu zpracování pak pojišťovna uvedla, že originály dokumentů s citlivými údaji pana [REDAKCE] obdržela dne 2. prosince 2016 společně s návrhem na uzavření pojistné smlouvy přes obviněnou společnost. Následně tyto dokumenty pro dořešení požadavku pana [REDAKCE] doručila dne 22. listopadu 2017 příslušné pracovníci obviněné společnosti. Originály dokumentů s citlivými údaji pana [REDAKCE] tak neměla obviněná společnost v této době ve svém držení.

Na základě výzvy k předložení listin bylo správnímu orgánu dne 28. února 2018 doručeno další vyjádření [REDAKCE], ve kterém se vyjadřuje k právním titulům pro zpracování osobních údajů pana [REDAKCE]. Pojišťovna uvedla, že citlivé údaje pana [REDAKCE], jakožto zájemce o pojištění, zpracovávala na základě souhlasu s nakládáním s osobními a citlivými údaji, který jí udělil svým podpisem v dokumentu označeném jako Záznam z jednání s klientem. Podrobnější informace o uděleném souhlasu, rozsahu a účelu zpracování, včetně informace kdo a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat, komu mohou být zpřístupněny, pak byly panu [REDAKCE] sděleny v Informačním listu, kapitole 15. Tato kapitola mimo jiné obsahuje sdělení, že společnost zpracovává citlivé údaje klienta za účelem a v rámci činnosti v pojišťovnictví a činnosti související s pojišťovací a zajišťovací činností, zejména pro vyhodnocení nabídek na uzavření pojistných smluv a pro zajištění všech dalších činností souvisejících s uzavřením pojistných smluv, jejich správou a dále též pro vyřizování pojistných událostí. Dalším účelem zpracování je vnitřní potřeba, zejména provedení analýz a vyhodnocení možných rizik, ochrana práv a právem chráněných zájmů pojišťovny, sledování kvality služeb a spokojenosti klientů a optimalizace poskytovaných služeb a produktů. Současně pojišťovna uvedla, že ochrana práv a právem chráněných zájmů se uplatní i v případě, kdy nedojde k uzavření smlouvy, neboť pojišťovna podléhá dohledu České národní banky, a proto je povinna zajistit dostatečnou kontrolu kvality distribučních sítí a v případě potřeby kdykoliv na její vyžádání v rámci řešení stížností doložit průběh kontraktačního procesu.

Dle definice uvedené v § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. se osobním údajem rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se

považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.

Podle § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. se citlivým údajem rozumí osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů. Je tedy zřejmé, že v případě obviněné docházelo ke zpracování jak osobních, tak citlivých údajů o osobě pana [REDAKCE] jeho manželce a dětech. Citlivé údaje byly v případě pana [REDAKCE] obsaženy v dokumentech, které obviněná společnost shromáždila v rámci zprostředkování pojištění.

K předmětu tohoto řízení lze dále uvést, že obviněná je v daném případě v dvojím postavení ve vztahu k osobním údajům pana [REDAKCE] a taky dalších klientů. V první řadě je správcem osobních údajů ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., neboť stanovila účel a prostředky zpracování osobních údajů (zprostředkování finančních služeb od dalších subjektů, bank, pojišťoven atd.), prováděla zpracování a je tedy odpovědná za dodržování všech povinností souvisejících s tímto zpracováním.

Současně je obviněná také v pozici zpracovatele osobních údajů klientů [REDAKCE], ve smyslu § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb. Tento vztah vznikl na základě [REDAKCE], která byla uzavřena dne 31. srpna 2012. Tuto skutečnost pak správní orgán zohlednil při úvahách o uložení sankce (k tomu viz níže).

Pro zpracování citlivých údajů týkajících se zdravotního stavu pana [REDAKCE] je nezbytné, aby obviněná jako správce těchto údajů po celou dobu tohoto zpracování disponovala právním titulem, na základě kterého je oprávněna toto zpracování provádět. Podle § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. je možné citlivé údaje zpracovávat, jen jestliže subjekt údajů dal ke zpracování výslovný souhlas. Subjekt údajů musí být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Existenci souhlasu subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování. Správce je povinen předem subjekt údajů poučit o jeho právech podle § 12 a 21. Je zřejmé, že ze strany pana [REDAKCE] došlo dne 3. února 2017 k odvolání tohoto souhlasu a žádný další nebyl obviněné udělen.

Správce může dále podle § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb. zpracovávat citlivé údaje na základě dalších právních titulů, a to i bez souhlasu subjektu údajů. Obviněná ve svých vyjádřeních přímo odkazovala na povinnosti zpracovávat citlivé údaje, které jí ukládají jiné předpisy, a dále že je toto zpracování nezbytné pro ochranu jejích práv. V tomto ohledu přichází do úvahy pouze aplikace § 9 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., dle kterého správce může zpracovávat citlivé údaje, pokud je to nezbytné pro zajištění a uplatnění právních nároků. Je však zřejmé, že ze strany obviněné došlo k zprostředkování pojistné smlouvy, ta však nebyla uzavřena a žádné nároky obviněné vůči panu [REDAKCE] nebo jinému subjektu v této souvislosti nevznikly. Tvzení o možnosti uplatnění nároku pana [REDAKCE] vůči obviněné v případě nepojištěného rizika, lze považovat za zcela spekulativní.

Obviněná pak opírá svůj titul pro zpracování citlivých údajů o povinnosti, které jí stanoví přímo zákon. V úvahu tak přichází pouze aplikace § 9 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., kdy jde o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách. Podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 253/2008 Sb. je povinná osoba při identifikaci fyzické osoby identifikační údaje zaznamenat a ověřit je z průkazu totožnosti, jsou-li v něm uvedeny, a dále zaznamenat druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popřípadě orgán, který jej vydal, a dobu jeho platnosti; současně ověří shodu podoby s vyobrazením v průkazu totožnosti. Tyto údaje o provedené identifikaci klienta je povinná uchovávat ještě po dobu 10 let od ukončení obchodního vztahu dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 253/2008 Sb. Z výše uvedeného je zřejmé, že se při identifikaci fyzické osoby nejedná o citlivé údaje, ale údaje osobní „běžné“, proto se také doba v délce 10 let, která je uvedena v § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 253/2008 Sb. týká pouze osobních údajů získaných povinnou osobou za účelem identifikace klienta dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 253/2008 Sb.

Správní orgán k tvrzení obviněné, že povinnost zpracovávat citlivé údaje o zdravotním stavu klienta jí ukládají i další předpisy nebo věstníky či úřední sdělení České národní banky, předem uvádí, že tento právní titul zákon č. 101/2000 Sb. pro zpracování citlivých údajů neupravuje. Upravuje jej pouze ve vztahu ke zpracování osobních údajů obecně v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. [podle § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je možné zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektů údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života], tudíž jej nelze v daném případě aplikovat. Správní orgán v rámci tohoto řízení posuzoval pouze zpracování citlivých údajů o zdravotním stavu pana [REDAKCE]

Na okraj však správní orgán dodává, že úřední sdělení a věstníky České národní banky nejsou zákonnou normou a neobsahují žádné povinnosti vztahující se k uchovávaní citlivých údajů ze zdravotnické dokumentace resp. vypovídajících o zdravotním stavu v případě odvolání souhlasu subjektu údajů, nelze se na ně proto odvolávat. Ve výše uvedeném zvláštním zákoně č. 38/2004 Sb. nebo jiných právních předpisech není rovněž stanovena povinnost pro obviněnou uchovávat citlivé údaje získané v rámci své zprostředkovatelské činnosti. V případě nezbytnosti doložit své postupy a dodržení řádné péče při zprostředkování pojištění nebo jiných finančních služeb nelze po obviněné požadovat, aby se prokazovala dokumenty, k jejichž držení nemá právní titul.

K argumentaci obviněné, že ve výroku uvedeném časovém období nedisponovala originály dokumentů s citlivými údaji pana [REDAKCE], správní orgán konstatuje, že je zjevně účelové, neboť sama obviněná uvedla, že archivuje skeny těchto dokumentů a vede je v rámci své interního systému právě pro výše zmiňované potřeby hájit své postupy. Z předmětu řízení je přitom zřejmé, že zpracováním citlivých údajů není ani zdaleka pouze uchování originálů dokumentů. Sama obviněná společnost pak v rámci plnění uložených opatření k nápravě uvedla, že tyto skeny dokumentů měla a že je také vymazala.

Po shrnutí všech skutečností je zřejmé, že obviněná společnost uchovávala v době od 3. února 2017 do 6. prosince 2017 citlivé údaje o zdravotním stavu pana [REDAKCE] bez jeho souhlasu, a to minimálně ve formě skenů originálních dokumentů, které předala [REDAKCE] [REDAKCE] Jiný právní titul obviněné jako správci těchto údajů v daném období nespověděl. I když by obviněná mohla v pozici zpracovatele mít přístup

k těmto citlivých údajům, nelze to považovat za zhojení právního titulu pro zpracování pro ni jako pro správce údajů pana [REDAKCE] nýbrž pouze jako skutečnost mající vliv na materiální stránku jednání obviněné, tedy na společenskou škodlivost jejího jednání. Na okraj správní orgán poznamenává, že nevidí důvod, proč by obviněná společnost měla mít přístup k citlivým údajům, byť v postavení zpracovatele, když u správce nedošlo k uzavření pojistné smlouvy. Je však zřejmé, že souhlas se zpracováním citlivých údajů byl prokazatelně odvolán pouze vůči obviněné společnosti nikoliv vůči pojišťovně.

Správní orgán tedy na základě výše uvedeného považuje za prokázané, že obviněná jako správce osobních údajů porušila svým jednáním povinnost stanovenou v § 9 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat citlivé údaje na základě výslovného souhlasu subjektu údajů nebo na základě některého z ustanovení § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb., a tím spáchala přestupek podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb. je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Podle § 37 zákona č. 250/2016 Sb. se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédne zejména k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti obviněné. Při stanovení správního trestu tak správní orgán přihlédl především k povaze a závažnosti přestupku, přičemž má na základě § 38 zákona č. 250/2016 Sb. za to, že závažnost přestupku zvyšuje samotný charakter zpracovávaných údajů, neboť se jedná o údaje o zdravotním stavu. Obviněná se přestupku dopustila jednáním, které je popsáno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. zpracováním osobních údajů bez právního titulu, což je v zásadě obvyklý způsob, kterým je zákon č. 101/2000 Sb. porušován; tato skutečnost proto závažnost přestupku dle názoru správního orgánu ani nezvyšuje, ani nesnižuje. Za okolnost zásadně snižující závažnost přestupku považuje správní orgán skutečnost, že obviněná společnost z hlediska svého postavení zpracovatele pro [REDAKCE] [REDAKCE], mohla mít přístup k těmto citlivým údajům. Současně také byl minimalizován zásah do soukromí dotčené osoby, když byly dokumenty obsahující citlivé údaje uloženy odděleně od běžných dokumentů klientů obviněné. Skutečnost snižující závažnost přestupku je i to, že jednáním obviněné byl dotčen pouze jeden subjekt údajů. Polehčující či přitěžující okolnosti ve smyslu § 39 a 40 zákona č. 250/2016 Sb. ve věci správní orgán neshledal.

S ohledem na výše uvedené, bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Při rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit náklady řízení správní orgán vycházel z § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., který správnímu orgánu ukládá uložit obviněné, která byla uznána vinnou, náklady řízení paušální částkou, a z § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, podle kterého paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1.000 Kč.

Poučení: V souladu s § 152 odst. 1 správního řádu lze u Úřadu pro ochranu osobních údajů proti tomuto rozhodnutí podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí rozklad předsedkyni Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Rozhodnutí je doručeno dnem převzetí stejnopisu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je dnem doručení okamžik přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději ale desátý den ode dne dodání rozhodnutí do datové schránky.

Praha 20. března 2018

otisk
úředního
razítka

Vanda Foldová
ředitelka odboru kontrolního